

John Willy Jacobsen

Historien om Lierskogen Samfunnslag

Årene 1953-1977

Del 1 Gjellebekk gård kjøpes

I de fleste grender i Lier var det et forsamlingshus, noen av dem bygd så tidlig som i årene rett etter 1900. På Lierskogen manglet dette. Ønsket om et eget hus var tatt opp allerede i 1927, men saken kom ikke videre. Behovet var til en viss grad dekket med hovedbygningen på Gjellebekk, som i mange år hadde vært leid ut til møter, fester og andre sammenkomster. Salen på Heia Meieri hadde også vært mye brukt. Men våren 1953 øyenet folk en mulig løsning fordi eieren, Lier kommune, hadde utlyst salg av Gjellebekk II, (gnr. 121, bnr. 7).

12. april 1953 skulle bli en viktig dato. Denne ettermiddagen var folk invitert til et åpent diskusjonsmøte på Gjellebekk. John Guttersrud ledet møtet, og Egil G. Kjenner skrev referat.

Med dette initiativet var det første steget tatt på den lange veien fram til et samfunnshus på Lierskogen.

Kjøpe Gjellebekk eller bygge nytt?

I møtet var det lagt fram to alternative løsninger til hvordan planene om et fremtidig samfunnshus kunne løses: enten kjøpe Gjellebekk eller bygge nytt. Det hastet med en avgjørelse, for interesserte kjøpere måtte sende søknad til Lier kommune innen få

dager. Men hvem skulle stå som kjøper?

To foreninger var sentrale: Heia Ungdomslag eide en tomt ved idrettsplassen på Tveita. Laget hadde tidligere dannet et andelslag, A/L Heitun, oppkalt etter tomtas navn Heitun (gnr. 151, bnr. 8). Ungdomslaget ønsket ikke å kjøpe Gjellebekk, men gikk inn for å bygge nytt hus på tomten ved idrettsplassen. Det andre ungdomslaget i grenda, Lierskogen Arbeiderungdomslag, hadde motsatt syn. Laget ønsket å kjøpe Gjellebekk for å bruke stedet som et Folkets hus.

En lang diskusjon fulgte der mange hadde ordet, blant dem Hans Bringaker. Han mente at grunnlaget ville være for lite når bare en eller to foreninger gikk i spissen for å realisere planene. For å få en bedre bredde ville han at alle interesserte privatpersoner også skulle få være med.

Lierskogen Arbeiderungdomslag hadde satt ned en komité som skulle vurdere kjøpet. Johan Johansen mente komiteen kunne oppløses hvis møtet valgte en ny med det samme synet. John Guttersrud hevdet at det måtte lønne seg for stedet å kjøpe Gjellebekk til samfunnshus og støttet forslaget om å legge ut lister til andelstegning.

Det forløsende forslaget kom fra Rolf Finsrud som ville at det straks skulle dannes et samfunnslag. Men tiden var knapp. Søknaden om å få kjøpe eiendommen måtte sendes innen tre dager.

HISTORIEN OM LIERSKOGEN SAMFUNNSLAG

Hovedbygningen på Gjellebekk, bygd i 1864/65. Gården var skysstasjon fra 1865 til 1911. I 1949 solgte Hilda Gjellebekk eiendommen til Lier kommune som hadde planer om å bruke bygningen til "et hvilehjem for bygdens trengende gamle" og i tillegg bygge et barnehjem på området. Planene ble ikke realisert, og i 1956 ble eiendommen solgt til Lierskogen Samfunnslag. Laget var eier til sommeren 1958 da AS Tranby og Gjellebæk Kalkstensbrud kjøpte eiendommen. Bildet er tatt av Arnt Ekeberg i 1940.

Forløpet til dannelsen av samfunnslaget

Forslaget om å danne et samfunnslag ble stadfestet med denne ordlyden:

"Det dannes et samfunnslag som automatisk trer i kraft hvis A/L Heitun beslutter ikke å kjøpe Gjellebekk. Samtidig velges det en komité til å sammenkalle til konstituerende møte i samfunnslaget samt å stå for innsending av søknad om kjøp av Gjellebekk under navnet Lierskogen Samfunnslag."

Dette ble enstemmig vedtatt. De fremmøtte valgte denne komiteen som skulle føre saken videre: John Guttersrud, Johan Johansen og Olaf Finsrud.

Nå ble det handlet raskt. Dagen etter møtet kom komiteen sammen hos John Guttersrud. Der ble de enige om dette forslaget til konstituerende møte (utdrag):

"Styret består av fem medlemmer pluss to varamedlemmer og to revisorer. Forretningsutvalget blir å regne med som forhandlere med kommunen om kjøp.

Andelenes størrelse ble fastsatt til kr 25 (...)"

I møtet ble også søknaden til formannskapet formulert:

"Lierskogen Samfunnslag søker herved Lier kommune om kjøp av Gjellebekk til samfunnshus for Lierskogen. Lierskogen Samfunnslag håper at Lier kommune stiller seg velvillig til søknaden, grunnet at Lierskogens befolkning står uten forsamlingssted hvis Gjellebekk blir solgt. Lierskogen Samfunnslag er basert på andelstegning og at eventuell istandsetting av huset mest mulig blir å utføre på dugnad.

*For Lierskogen Samfunnslag
John Guttersrud, Olaf Finsrud,
Johan Johansen."*

Konstitueringen

I et innledende møte 10. mai 1953 vedtok deltakerne hvordan styret skulle settes sammen. Deretter ble styret valgt, og forsamlingen diskuterte andelens størrelse og hvordan andelstegningen skulle organiseres.

I det konstituerende møtet 4. august 1954 ble nytt styre valgt og forslaget til vedtekter godkjent.

HISTORIEN OM LIERSKOGEN SAMFUNNSLAG

Styret fikk denne sammensetningen:

John Guttersrud (formann), Olaf Finsrud (kasserer), Henry Tveråen (sekretær) og Per A. Gravdal (styremedlem). Varamedlemmer: Valborg Kjenner og Borg-hild Bringaker. Revisorer: Egil Gotfred Kjenner og Hans Bringaker.

Etter møtet var 54 andeler tegnet.

I august 1954 lå det lister i alle butikkene på Lierskogen der folk kunne forhåndstegne andeler. Listene hadde denne ordlyden:

”Samfunnslagets formål er anskaffelse av samfunnshus! Lierskogen Samfunnslag ble konstituert 4.8.1954. Hver andel koster kr 25. Andelen vil bli krevd inn mot andelsbrev. Listene inndras 1.9”.

Finansieringen

Eiendommen ble kjøpt for kr 49.000. Til finansieringen fikk laget et forhåndstilsagn om et 1. prioritets lån på kr 32.000 i Den Østentfjeldske Bykredittforening. Men lånet kunne ikke utbetales før en del nødvendige påkostninger av hovedbygningen var gjennomført. I mellomtiden utstedte laget en 1. prioritets pantobligasjon til Lier kommune på kr 29.000. Det andre leddet i finansieringen var et midlertidig lån på kr 10.000 fra hver av kjøpmennene Ole M. Evensen og Einar Rype i påvente av et lån i Drammens Handelsbank på kr 19.000 mot selvskyldnerkausjon fra andelshaverne. I et medlemsmøte den 8. august 1955 skrev 53 andelshavere under selvskyldnerkausjonen. Det hadde for øvrig vært problemer med å få disse underskriftene, noe som førte til forsinkelse med overdragelsen.

Laget overtok Gjellebekk II med skjøte fra 1. januar 1956.

Jordvei og bygninger

Eiendommen besto av en hovedbygning, en sidebygning og en låve. Jordbruksarealet

omfattet ca. 20 mål. Kommunen hadde leid ut jorda, og utleien fortsatte da samfunnslaget overtok. I flere år hadde Hans Ekeberg drevet en del av jorda. I årene 1951-1959 hadde Per E. Gravdal leieforholdet, i 1955 også sammen med broren, Magne. Arealet lå langs riksvei 40 der de dyrket gras og rotvekster. Leien var lenge kr 10 per dekar.

I februar 1956 var tre styremedlemmer på befaring. Etter denne runden, bestemte styret at låven (også kalt uthuset) skulle rives og erstattes med ny WC med fire seter og nytt vedskjul. Anstein Opsahl påtok seg arbeidet for kr 1.600.

Hovedbygningen krevde en betydelig påkostning. Våren 1956 ble ny kledning lagt i sal og kjøkken; et arbeid som ble utført på dugnad. Våren året etter gikk de i gang med det utvendige. Taket var i dårlig forfatning. Det måtte legges nye lekter og takstein. Men frammøtet til dugnadene var dårlig, og arbeidet stoppet opp. I medlemsmøtet den 3. juni 1956 henstilte formannen medlemmene om å møte fram når arbeidene kom i gang igjen til høsten.

Heller ikke denne gangen kom det nok folk. Det var blitt sent på året, og styret ble enige om å sette bort arbeidet mot betaling. Dette ble det nok ikke noe av, for fra årsmøtet 22. februar 1958 leser vi: ”Det ble vedtatt å sette i gang dugnad med reparasjonene på taket. Hvis resultatet av den blir som sist sommer, får styret fullmakt til å sette bort arbeidet mot betaling”.

I mai 1957 var det et branntilløp ved ovnen i et rom i 1. etasje der det brant hull i taket og brannskader oppsto rundt pipa på loftet. Firmaet Arvid Knutsen ble engasjert til å utbedre skadene.

I hovedbygningen var det to leiligheter. I den ene bodde Hilda Gjellebæk, som hadde solgt eiendommen til Lier kommune i 1949. I kjøpekontrakten var det tatt inn en bestemmelse om at hun forbeholdt seg rett til leilighet i huset. I den andre bodde familien

HISTORIEN OM LIERSKOGEN SAMFUNNSLAG

Enlien. Anstein Opsahl holdt til i sidebygningen der også Arne A. Kjenner trolig har bodd en tid.

Møter, fester og basarer

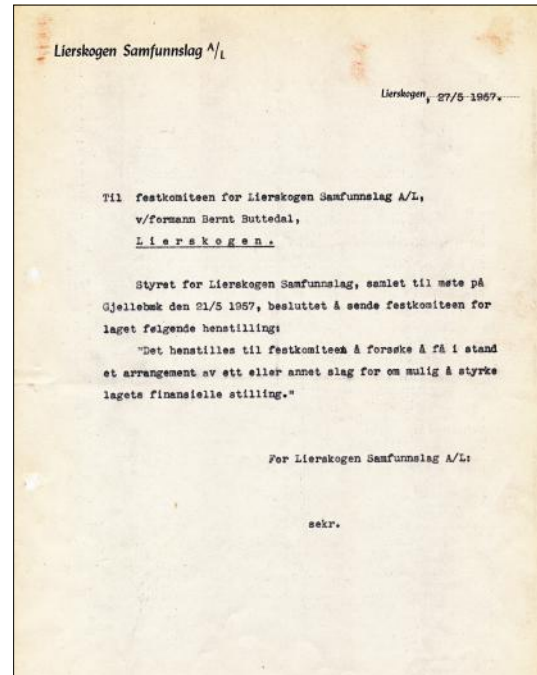
Med eiendomskjøpet var folk på Lierskogen inntil videre sikret et forsamlingssted. Men utfordringen var at det skulle drives, og inntekter måtte skaffes. I styremøtet 8. februar 1956 ble disse prisene vedtatt for leie av salen:

Møte uten dans: kr **10**.
Møte med dans og basar: **kr 15**.
Fest: kr **25**.
Brensel inkludert. Rengjøring skal leietakerne ordne selv.

Det første, store arrangementet etter kjøpet skulle finne sted med fest 17. mai 1956. Men ifølge årsmeldingen var tilslutningen dårlig. Like dårlig var frammøtet året etter. Lørdag 4. mai 1957 arrangerte Heia Husmorlag fest der også ektefeller var med. Salen var vakkert pyntet med vårens blomster, og det var dekket langbord der det var satt fram fat med lekre smørbrød, levert av kvinnene i laget. I programmet holdt bestyreren på guttehemmet Kittilsrud i Sylling et foredrag om barn med tilpassningsvansker og hvilken behandling som ble gitt dem. Senere fikk lagets mosjonsparti igjen vist sine kunster, denne gangen i en humoristisk gymnastikkoppvisning under tittelen "Familien Bloms morgengymnastikk".

Arrangementet sluttet med dans til musikk fra båndopptaker, styrt av Helene Selbo.

Langt mer besøkt var basarene som oftest fant sted om høsten. På den tiden var slike arrangementer en viktig inntektskilde i mange lag og foreninger i Lier. Basarene ble ofte holdt over to eller tre helger med trekning den siste søndagen. En basar skapte

Styrets oppfordring om å styrke økonomien førte til at en ny basar ble arrangert høsten 1957.

ikke bare inntekter. Der møttes også folk til hyggelig samvær.

Den første basaren etter at Gjellevikk kom på lagets hender, fant sted høsten 1956 med festkomiteen som arrangør. Lierskogen Arbeiderungdomslag, Heia Husmorlag og Lierskogen Sangforening sto ansvarlig for en helg hver. Tiltaket ga et overskudd på ca. kr 1000.

Basaren ble gjentatt høsten 1957 med styret og festkomiteen som tilrettelegger. De aktuelle tre helgene strømmet folk til Gjellevikk: 19. og 20. oktober, 26. og 27. oktober og 3. november. Resultatet ble bruttoinntekter kr 1.190. På denne basaren var det også skytebane med luftgevær. Skytterne sto foran en lang benk og siktet på blinker som var montert på en langsgående planke på veggen noen meter unna. Lierskogen Arbeiderungdomslag hadde leid ut geværene. I disse dagene ble det også arrangert en konkurranse-skyting. Flere deltok, men til slutt sto det to jevn gode skyttere igjen, begge med lik poengsum. Derfor måtte det omskyting til

HISTORIEN OM LIERSKOGEN SAMFUNNSLAG

for å få fram en vinner. Spenningen var stor da de to konkurrentene sto på standplassen. I den skarpe konkurransen gikk Per E. Gravdal av med seieren og vant to skjæer i sølv.

Salget av Gjellebekk markeres med pølser og øl

På medlemsmøtet 14. mars 1955 var det blitt valgt to komiteer. Den ene hadde fått i oppdrag å planlegge hvordan Gjellebekk skulle settes i stand, den andre å utarbeide planer for et nytt samfunnshus. Komiteene var satt ned etter paragraf 2a og 2b i vedtektene:

§2a: *Formålet er å drive Gjellebekk som samfunnshus for derved å skaffe stedets innvånere et sted til møter, fester etc.*

§2b: *Samfunnslagets videre formål er for fremtiden å arbeide for å utvide stedets nåværende lokale til også å kunne oppfylle kommende sosiale og kulturelle oppgaver, for eksempel i tilknytning til nybygg.*

Byggekomiteen for nybygg var sammensatt slik: O. M. Evensen, Bernhard Bakke, Olaf Finsrud (senior), Einar Rype og Karen Halvorsen. Sommeren 1955 hadde komiteen hatt et møte med representanter for AS Tranby og Gjellebæk Kalkstensbrud. Bedriften kom med flere løfter. Blant annet bekreftet den et tidligere utsagn om å gi varer for ca. kr 7.000 til fabrikkpris. Den var også villig til å kjøpe Gjellebekk til takst og til å bevilge laget et rimelig byggelån på inntil 60 %.

Gjellebekk kunne ikke bli en varig løsning

for et samfunnshus i kretsen. Forslaget om å selge eiendommen ble reist allerede i januar 1958. Til medlemsmøtet 27. januar ble dette forslaget presentert for medlemmene:

”Gjellebekk tilbys Slemmestad til kjøp mot at sammenslutninger på Lierskogen får anledning til å leie huset til møter, fester etc. inntil nytt samfunnshus er bygd.”

Med stort flertall (52 for, 16 imot) gikk årsmøtet inn for å selge. Deretter vedtok medlemmene et forslag fra Arnt Ekeberg om å gi styret fullmakt til å selge eiendommen på den mest fordelaktige måten. Lensmann Oscar Haugen fikk salgsoppdraget.

Salget ble gjennomført med overtakelse 1. juni 1958. Kjøperen var, ikke overraskende, AS Tranby og Gjellebæk Kalkstensbrud, som kjøpte eiendommen for kr 105.000. Laget mottok kr 73 000 kontant og kjøperen overtok lånet i Bykreditt på kr 32. 000.

Den 2. oktober 1958 var styret, kontrollkomiteen og valgkomiteen samlet hos Astrid og Erling Ovenstad. Rundt bordet satt 12 personer inkludert lensmann Haugen der de ble servert pølser og øl. De var kommet sammen for å markere at salget var godt gjennomført. Til dessert fikk selskapet servert iskrem, deretter kaffe og konjakk med tilhørende sigarer og sigaretter. Senere mottok kasserer Kristen Bergan to regninger, fra Vinmonopolet kr 131 og Lierskogen Samvirkelag kr 122.

En velfortjent markering som avsluttet den første epoken i lagets historie.

Del 2

Den lange veien fram til et nytt samfunnshus

Skole og samfunnshus i samme bygg?

Etter salget av Gjellebekk, fortsatte samfunnslaget å bruke hovedbygningen som midlertidig samfunnshus slik det var blitt enighet om med kjøperen. Planene om å skaffe folk på Lierskogen et nytt samfunnshus var allerede da i gang. Det skulle bli en 21 år lang reise med mange stoppesteder.

Reisen hadde startet 20. april 1956 med en befaringsreise av tre tomtealternativer: Gjellebekk, Heia Ungdomslags tomt "Heitun" ved idrettsplassen og et område som lå mellom Heien Handelsforening og skolen. Med på befaringsreisen var representanter for kommunestyret, skolestyret, kommuneingeniøren, skolekretsen, samfunnslaget, Statens Idretts- og Ungdomskontor og Heien Handelsforening. Etter befaringsreisen hadde representantene et oppsummeringsmøte på Heia skole. De fleste mente området ved skolen passet best, men det forutsatte at det kom i stand et samarbeid mellom samfunnslaget, idrettslaget og kommunen om en løsning. I det nye bygget ville det bli behov for plass til gymnastikk-sal og andre nødvendige lokaler for skolen. Dessuten måtte det opparbeides idrettsplass til bruk både for skolen og idrettslaget.

I medlemsmøtet 24. mai 1956 gikk de fram til styret om å bygge samfunnshuset ved skolen. En komité ble satt ned for å arbeide videre med planen: Margrethe Stabæk (formann), Magne Finsrud, Astrid Ovenstad og Herbrand Fjellheim. Senere på høsten ble det valgt en byggekomité: O. M. Evensen, Einar Rype, Herbrand Fjellheim, Karen Halvorsen og Bernhard Bakke.

Det vil føre for langt å gå videre inn i denne endeløse saken rundt dette alternativet. Men la oss kort oppsummere:

En ny komité ble senere satt ned med re-

presentanter for skolestyret, skolens kretsstyre, Lier idrettslag, den kommunale ungdoms- og idrettsutvalgsnemnden og samfunnslaget. I tiden som fulgte hadde komiteen tre møter med arkitekt Ulf Colbjørnsen om romprogram og leilighet for vaktmester.

Prosjektet ble ikke gjennomført.

Det gikk noen år uten at Lierskogen samfunnslag kom videre. Men våren 1961 ble det igjen bevegelse. Den planlagte, fremtidige innføringen av den 9-årige skolen i Lier ville føre til at det bare ble seks klassetrinn ved Heia skole og følgelig mindre behov for plass. Forslaget til den fremtidige 9-årige skolen var på den tiden ferdig, men Lier skolestyre hadde ennå ikke behandlet planene.

En mer hensiktsmessig løsning ble nå diskutert: å reise et tilbygg til skolen istedenfor å bygge nytt på egen tomt. Senere kom det i stand et arbeid med planer om å integrere et samfunnshus i tilbygget.

I 1964 var det et forhandlingsmøte mellom lagets formann og sekretær og representanter fra kommunen om et mulig samarbeid.

Heller ikke denne løsningen ble aktuell. Høsten 1965 avslo kommunen å samarbeide om det kombinerte bygget.

Det gikk nær fem år. Fra 11. november 1965 til 10. juni 1970 var det ingen møter i laget, bortsett fra et styremøte i 1968. Men arbeidet hadde likevel ikke stoppet opp.

Heia Ungdomslags tomt

Vi må derfor gå fram til 1968 for å kunne følge saken videre. Men først et kort historisk tilbakeblikk: På østsiden av idrettsplassen ved Gamle Drammensveg på Tveita, hadde Heia Ungdomslag kjøpt en tomt på 2,4 mål av Gustav og Thorleif Gravdal. Den ble

HISTORIEN OM LIERSKOGEN SAMFUNNSLAG

skyldt 29. august 1945 og gitt navnet Heitun, gnr. 151, bnr. 8 (i enkelte senere omtaler er stedet betegnet Heimtun). Den formelle overdragelsen fant sted ved tinglyst skjøte 1. mars 1946. På denne tomte hadde Heia Ungdomslag planer om å bygge et forsamlingshus, og et andelslag ble stiftet med andelskapital kr 5.000. I 1949 ble byggemelding sendt. Prosjektet ble imidlertid ikke realisert.

Så tilbake til 1968. Det ene møtet som ble holdt i samfunnslaget dette året, var et styremøte den 5. november. Her opplyste Ole Ødegaard at samtlige foreninger i et fellesmøte var gått inn for å bygge et nytt samfunnshus. Initiativet var kommet fra Heia Ungdomslag.

I to år arbeidet et utvalg i samarbeid med konsulentfirmaer, bygningsråd og kommune. Det ble mange møter for utvalget som besto av: Ole Ødegaard, Per Ovenstad, Thor Fremstad, Herbrand Fjellheim og Per M. Larsen. Resultatet viste at prosjektet ville støte på store materielle og økonomiske problemer. I ett av disse endeløse møtene var Thor Fremstad blitt forsinket, men da han først kom, så han svært trist ut. Det hadde hendt noe forferdelig i landet vårt, kunne han fortelle:

- I dag har Lars Korvald blitt statsminister og bestemt at det kun blir halvflasker å få kjøpt på polet! Møtene var ikke uten humor.

Den endelige sluttstreken ble satt med avslaget fra Lier bygningsråd 19. mars 1970 der begrunnelsen var at det manglet offentlig ledningsnett for kloakk i området. I avslaget ba bygningsrådet samfunnslaget undersøke mulighetene for å bygge nær tettbebyggelsen ved Heia skole. Et samfunnshus hører naturlig hjemme i et sentrum, ble det hevdet.

Med dette skrives Heitun ut av historien som tomt for et samfunnshus.

Mot en endelig løsning

Juni 1970. Den neste tomte som kunne være aktuell var Solstad, gnr. 159, bnr. 35, en tomt

på 4,8 mål som lå tett ved Gamle Drammensvei, for øvrig ved et område som bygningsrådet hadde anbefalt. Den ville gi plass til samfunnshuset og gode muligheter til å opparbeide parkeringsplasser. Dessuten var offentlig nett for vann- og avløpsledninger lagt i Ovenstadveien, tett ved tomte.

For å tilegne seg arealet kunne en mulig løsning være å tilby eierne, Georg og Kristine Nilsen Waaler, et makeskifte med tomte på Tveita. Heia Ungdomslag fikk fullmakt av samfunnslagets styre til å forhandle med ekteparet.

På det ekstraordinære årsmøtet 2. september 1970 var andelseierne innkalt for å være med i den videre diskusjonen. I debatten som fulgte tok en ung mann ordet. Han understreket at det var et stort behov for å få et nytt oppholdssted for Lierskogens ungdom. To andre ungdommer fulgte opp og ga ham støtte – Kirsten Grøstad og Per Ovenstad.

Den unge mannen var bygningsingeniør Sverre Løvåsdal. Fra dette møtet skrives han inn i den videre historien om Lierskogen samfunnshus. En historie om et engasjement som skulle komme til å bety mye i de langvarige forarbeidene til byggeprosessen og i oppfølgingen fram til byggearbeidene var avsluttet.

Etter diskusjonsrunden gikk årsmøtet inn for (mot en stemme) å forsette arbeidet for å få bygd et samfunnshus på Georg Nilsen Waalers tomt.

En ny arbeidskomité (senere kalt byggekomité) ble valgt og fikk denne sammensetningen: Ole Ødegaard (formann) Per Magne Larsen (sekretær), Sverre Løvåsdal, Thora Stabæk og Reidun Ekeberg.

Dagen etter, 3. september 1970, sto det et oppslag i Fremtiden: Endelig får Lierskogen sitt etterlengtede samfunnshus.

Det skulle likevel gå 6 ½ år før innvielsesfesten kunne holdes.

12

Endelig får Lierskogen sitt etterlengtede samfunnshus

Samfunnslaget går inn for tomt like ved Heia skole

Lierskogen skal få sitt eget samfunnshus. — Dette ble bestemt under en ekstraordinær generalforsamling som Lierskogen samfunnslag tirsdag kveld avholdt på Husmorhuset. Samfunnslaget består av de enkelte foreninger og organisasjoner på stedet samt andelshavere i det planlagte huset. Det har i lengre tider vært planer om bygging av et samfunnshus på en tomt som Heia ungdomslag disponerer ved idrettsplassen. Denne plan måtte inntil videre skrinlegges da det vil falle altfor dyrt med kloakkspørsmålet, som er et ømtålelig punkt på Lierskogen.

Heia ungdomslag kom imidlertid i kontakt med en av oppsitterne på stedet, som disponerer et passende tomteareal i Lierskogen sentrum, tett ved Heia skole. Denne sa seg villig til makeskifte med ungdomslagets tomt ved idrettsplassen, og på denne måten fikk man en lykkelig løsning på spørsmålet, i det man her kommer direkte inn på Lier kommunes nylagte kloakk.

Samfunnslaget tok så opp saken på sin ordinære generalforsamling i vår, men på grunn av for få fremmøtte vedtok man å innkalle til ekstraordinær generalforsamling etter ferien, for å ta den endelige avgjørelsen.

Generalforsamlingen ble ledet av årets nylagte formann, som la planene greit fram for en lydhør forsamling. Tanken er å bygge et hus som kan dekke alle foreningers behov. Men håper også å få til en barneparkering eller barnehage i huset. En viktig ting er også å la ungdommen få et sted å være.

Ved avstemningen om byggingen ble planen vedtatt mot en stemme.

Det ble deretter nedsatt en byggekomite bestående av Ole Oddegård (formann), Per Magne Larsen, Sverre Løvåsdal, Thora Stabekk og Reidun Ekeberg. Det ble så bestemt at den nylagte komiteen og samfunnslagets styre neste uke skal ha et fellesmøte for å legge det videre arbeide best mulig til rette.

Fremtiden, 3. september 1970

Skjær i sjøen

Selv om det var enighet om å fortsette arbeidet, var det formelle vedtaket om å sette i verk bygging ikke fattet. To år gikk. Mellom 11. september 1970 og 15. juni 1972 var det ingen møter i laget.

Men så, endelig kom saken videre: I juni 1972 ga Georg Nilsen Waaler et tilbud på tomte til en pris av kr 10 per kvm. Han ønsket å selge den direkte til Lierskogen Samfunnslag, uten å foreta makeskifte med Heia Ungdomslags tomt. I løpet av sommeren trakk Nilsen Waaler tilbudet tilbake, men i oktober ble styret igjen tilbudt tomte.

På generalforsamlingen 28. november 1972 gikk andelseierne enstemmig inn for kjøpet, og i styremøtet 6. desember ble kjøpe-

kontrakten underskrevet. Lier kommune ga konsesjon i kommunestyremøtet 20. mars 1973, og konsesjon fra Landbruksdepartementet fulgte i juni måned samme år.

Nå var saken kommet et langt skritt videre, men det skulle vise seg at en vei framover ofte kan være kronglete. På den tiden hadde styret denne sammensetningen: Herbrand Fjellheim (formann), Magne Gravdal (kasserer), Magne Finsrud (sekretær), Kari Gravdal og Ragnvald Kjenner (styremedlemmer). Styret kom inn i en uventet konflikt med selgeren. Vi går ikke inn i denne, men nevner kort at saken dreide seg om prisen og gjenkjøpsrett til tomte hvis det ikke ble noe av byggingen.

Uenighetene førte til at både laget og sel-

HISTORIEN OM LIERSKOGEN SAMFUNNSLAG

geren engasjerte advokat. Saken endte til slutt i forlikrådet der enighet ble oppnådd. Tomta ble kjøpt for kr 45.000. Den 18. juni 1974 kunne skjøte endelig tinglyses.

Byggearbeidene forberedes

Det formelle var nå brakt i orden. Laget eide tomta. Arbeidet kunne fortsette mer målrettet. I et kombinert styre- og byggekomitémøte 27. januar 1975 la formannen i byggekomiteen, Sverre Løvåsdal, fram komiteens forslag til romprogram og finansiering. Romprogrammet hadde to alternative løsninger (en eller to etasjer) og en kostnadsramme på om lag kr 550.000.

Neste skritt var å invitere alle husstandene til et åpent møte. Innbyggerne skulle få være med på å bestemme hvilket alternativ som burde velges. Møtet fant sted på Husmørhuset 12. februar 1975 med 40 tilhørere til stede. Etter en orientering av byggekomiteens formann, ble det åpnet for debatt. Ved voteringen var det stor tilslutning for alternativet med en etasje med kjeller og dessuten en vaktmesterleilighet.

I møtet kom det også fram at laget burde forsøke å tegne flere andeler for å få medlemsmassen mer i samsvar med de lagene og aldersgruppene innen befolkningen som ville bli de fremtidige brukerne. Til å tegne nye andeler ble disse valgt: Bente Kværnstuen, Osvald Kværnstuen, Laila Heibo og Sverre Løvåsdal.

En endelig godkjenning fra årsmøtet var nødvendig. I møtet 12. mars 1975 la styret fram et foreløpig romprogram med dette innholdet: Stor sal: 150 kvm, scene 40, liten sal 70, kjøkken 25 og vaktmesterbolig 80 kvm.

Etter en lang debatt gikk årsmøtet enstemmig inn for romprogrammet, og styret og byggekomiteen fikk fullmakt til å avtale med entreprenører om totalentreprisen og til å ordne finansiering og nødvendige garantier. (Romprogrammet ble senere noe endret.)

- På den tiden fungerte styret og bygge-

komiteen som en samlet byggekomité. Medlemmene hadde en usedvanlig høy fremtøprezent og var sammensatt av en god blanding store optimister og personer som stilte betimelige spørsmål. Likevel var det sjelden noen som så muligheter for at prosjektet ikke skulle komme vel i havn, forteller Sverre Løvåsdal.

Komiteen sto nå foran et stort arbeid. Det var derfor nødvendig å utvide den med to medlemmer. Sammensetningen ble denne: Sverre Løvåsdal (formann), Per M. Larsen, Reidun Ekeberg, Thora Stabæk, Inger Haugen, Ole Kjenner Ruud og Willy Bringaker.

Anbudsdokumenter ble sendt til åtte entreprenører. Ved utløpet av fristen var det mottatt to anbud: Rudolf Horne og Aasland & Nordahl (Harald Aasland og Bjørn Nordahl). Komiteen besluttet å velge anbudet fra lierfirmaet Aasland & Nordahl.

Rådmann Arild Skinnemoen hadde sans for prosjektet og sørget for å få politikere med.

- Samarbeidet mellom kommunen og samfunnslaget var uproblematisk, takket være rådmannens holdning til oss, understreker Sverre Løvåsdal.

En krevende start

Den videre historien er et skoleeksempel på et langt og profesjonelt saksarbeid. Det vil føre altfor langt å formidle hele fremdriften i den prosessen som nå fulgte, men kort oppsummert ble et omfattende papirarbeid utført av styre- og byggekomiteen med Sverre Løvåsdal i spissen. Samfunnslagets fyldige protokoller og arkivmapper forteller historien om mye forarbeid, byråkrati og tålmodighet. Men de forteller også historien om et lite lokalsamfunn der nær sagt hele grenda sto samlet om å få reist et samfunnshus. Det viste ikke minst den store dugnadsinnsatsen som fulgte. Men før arbeidene kunne starte, var det et skjær i sjøen. Sverre Løvåsdal

HISTORIEN OM LIERSKOGEN SAMFUNNSLAG

Våren 1976. Prosjektet startet med å fjerne matjord. (Dette og de øvrige bildene videre i artikkelen er levert av Sverre Løvåsdal.)

Dekke støpes. Synlige ansikter: Herbrand Fjellheim, Gunnar Støa, Jan Erik Kværnstuen og Knut Fossli

Sverre Løvåsdal med sag. Tom Rognlien og brødrene Grøstad

HISTORIEN OM LIERSKOGEN SAMFUNNSLAG

forteller: - Grunnforholdene var vanskelige. Administrasjonen i kommunen ville senke bygget en halv meter. Dette ville ikke få konsekvenser for naboene eller kommunen, men ville ført til bunnoppressing. Ved utgravningen fikk vi dokumentert at bygget ikke kunne vært plassert dypere med mindre vi hadde gjennomført omfattende spuntarbeider for å sikre bunnoppressing. Slike eventuelle arbeider ville ikke latt seg finansiere innenfor de rammene som var lagt for samfunns- huset. Bygningsrådet var heldigvis av en annen oppfatning enn administrasjonen, og våre planer kunne gjennomføres.

Den første ungdommen kommer med

Et eksempel på den spesielle dugnadsånden på Lierskogen illustreres med denne historien: Før de kunne starte utgravningen måtte avløp fra byggegropa sikres. Det ble derfor gravd grøft fra området der bygget skulle reises og fram til avløpsnett ved Gamle Drammensvei. Det var bare noen få dugnadsarbeidere som gikk løs på grøftearbeidet, og det var veldig bløtt i grøfta og arbeidet var vanskelig. Mens de strevde med rørleggingen, kom det en tenåring bort på grøftekan- ten og spurte hva de holdt på med. Slitne som de var, kom det et kort svar fra grøfta:

- Gå hjem å få på deg arbeidsklær og hjelp oss med arbeidet istedenfor å se på oss som jobber! Tenåringen forsvant, og karene tenkte vel ikke mer over besøket, men noen minutter senere dukket han opp i arbeids- klær. Han ble den første tenåringen som ble inkludert i dugnadsgjengen. Det var Trond Kristiansen, sønnen til bestyreren på Heien Handelsforening.

Tronds medvirkning førte etter hvert til at mange ungdommer stilte på dugnad i tiden som fulgte.

Grøftearbeidet var heller ikke uten humor, noe denne historien viser, fortalt av Sverre Løvåsdal: - Arbeidene i grøfta krevde tilførsel av næring, både vått og tørt. En dag

sendte vi en av grøftegraverne til butikken for å handle. Det manglet ikke på kommentarer fra kunder da han med sølete klær kom inn i butikken. Han parerte raskt med å oppfordre folkene rundt seg til å stille på dugnad. Da fikk han denne replikken i retur:

- Dere får jobbe dere som har vært gjerne nok til å sette i gang dette arbeidet!

I denne tidlige fasen var nok skepsisen til stede hos enkelte som i årevis hadde hørt om planer for samfunnshus uten at de var blitt realisert. Dessuten var det kanskje ikke noe godt fritidstilbud å rote i søla. Men det tok ikke lang tid før folk flest skjønnte at nå var det alvor. Det skulle bli samfunnshus!

200 personer utfører 6000 dugnadstimer

I dugnadsperiodens innledende fase viste det seg raskt at kretsen hadde et mangfold av folk med ulik byggkompetanse. Det var snekkere, rørleggere, elektrikere, landmålere, ingeniører, entreprenører, jernbindere, betongarbeidere, murere og gulvleggere. En unik samling som kom til å delta i dugnadene.

Den 24. april 1976 kunne gravingen av tomte starte. Og nå gikk det raskt. Arbeidene ble godt organisert med dugnadsleder valgt for en viss periode. Blant disse var mange engasjert, blant andre: Willy Bringaker, Ole Kjenner Ruud, Herbrand Fjellheim, Per M. Larsen, Einar Abrahamsen, Sverre Løvåsdal og Ragnvald Kjenner.

I mai 1976 var tomte gravd ut, og i slutten av september var huset reist og kledd utvendig. Veggene i underetasjen, kjellergulv og dekke over underetasjen var også utført på dugnad.

Huset ble levert ferdig fra Aasland & Nordahl i mars/april 1977. Da var det lagt ned 6000 dugnadstimer fra om lag 200 bygde- folk. Og ungdommen hadde stilt opp! 600 timer kunne føres tilbake på ungdom under 18 år. Dugnadene var beregnet til kr 100.000 i den opprinnelige finansieringsplanen, men

HISTORIEN OM LIERSKOGEN SAMFUNNSLAG

Styret og byggekomiteen ved innvielsen i 1977. Styremedlemmene foran, byggekomiteen bak. Foran fra venstre: Herbrand Fjellheim, Einar Abrahamsen, Kari Gravdal, Gunnar Heibo og Ragnvald Kjenner. Bakerst fra venstre: Inger Haugen, Sverre Løvåsdal, Per Magne Larsen, Thora Stabæk, Willy Bringaker, Ole Kjenner Ruud og Reidun Ekeberg.

det ble utført dugnadsarbeid for en langt høyere sum. Innsatsen illustreres godt når vi vet at det på den tiden var om lag 400 husstander i kretsen.

De totale kostnadene viste til slutt 1,3 mill. kroner. De ble finansiert med en kombinasjon av banklån, midler fra stat og kommune, salg av Husmorhuset, bidrag fra Heia Ungdomslag og egenkapital. Kostnadene må sees i forhold til verditaksten som ble satt til 2,3 mill. kroner.

Det er ikke uvanlig at byggeprosjekter overskrides økonomisk. Samfunnslaget var så heldig å ha med Einar Abrahamsen som kasserer. Han drev knallhard økonomistyring, og da prosjektet var avsluttet, kunne han opplyse at det var en innsparing på kr 6.000.

- Nå skulle Greta ha sett meg!

En gedigen innsats var ført til ende. - Det hadde blitt mange telefoner for å få nok folk og riktige fagpersoner til de enkelte dugnadene, men det var minst 15 personer som jeg visste alltid ville stille opp hvis de ble kon-

taktet. Stort sett kom folk av seg selv for å jobbe, spesielt etter at arbeidene ble mer og mer synlige, forteller Sverre Løvåsdal. Han trekker spesielt fram de godt voksne karene som gikk inn i hardt fysisk arbeid på dagtid og jobbet dugnad på kveldstid og i helgene. Det var mange av dem, men han fremhever Herbrand Fjellheim, Willy og Arne Bringaker og Ragnvald Kjenner. Disse karene sparte seg ikke! Til Herbrand knytter det seg for øvrig en morsom historie. Også denne fortalt av Sverre Løvåsdal: - Han hadde vært involvert i samfunnslaget fra starten i 1954 og hadde opp gjennom årene deltatt i forskjellige forsøk på å få bygd samfunnshus. Herbrand hadde vanligvis pågangsmot og humør langt over gjennomsnittet, men han var nok spesielt glad i slutfasen av prosjektet, hvor vi kunne se en ende på mange års anstrengelser. En god dugnad innebærer at alle må gjøre det som er nødvendig, også oppgaver som en ikke er vant med. Dette gjaldt også Herbrand. Før åpningen av huset skulle det selvfølgelig vaskes, og en lørdag

HISTORIEN OM LIERSKOGEN SAMFUNNSLAG

Lierskogens befolkning har løftet i flokk, og den 50 år gamle drømmen om et samfunnshus er realisert. Fra venstre Raa Kjenner, Gunnar Heibo, formann i byggekomitéen, Sverre Løvåsdal, Willu Brinaaker, Inger Haugen, Thora Stabæk, Reidun Ek, ordfører Olaug Granli, Karl Gravdal, Einar Abrahamsen, Ole Kjenner Ruud, Per M. Larsen og formannen i samfunnslaget Herbrand Fjellheim.

Lierskogen løftet i flokk og 50-årig drøm realisert

Utklipp fra Drammens Tidende

var det en strålende Herbrand som gikk løs på gulvet i storsalen med skurebøtte, kost og fille. Plutselig ser jeg at hele ansiktet hans er et stort smil og spør hva som skjer. Jo, svarte han, nå skulle Greta (kona) sett meg! Han gjorde seg nok noen tanker om at husarbeidet i alle år hadde falt på henne.

Ellers hadde det vært mye å glede seg over i byggeperioden. En av de største og mest samlende høydepunktene var lunsjen som damene sørget for hver eneste lørdag. Her ble det ikke spart på godt pålegg, og kakenes kvalitet og mengde var upåklagelig.

Innvielsen

Torsdag 14. april 1977 hadde styret og byggekomiteen invitert en del gjester til en omvisning med ordfører Olaug Granli og rådmann Arild Skinnemoen i spissen. Det var et arkitektonisk pent og praktisk bygg de fikk se. I inngangspartiet hadde Lier Sparebanks filial fått plass (flyttet fra den gamle meieribygningen der den hadde holdt til fra 1962). Storsalen med scene dekket 198 kvm. og den lille salen 69 kvm. Etasjen rommet dessuten et møterom på 34 kvm. og kjøkken 25 kvm. Underetasjen besto av tre aktivitets-

HISTORIEN OM LIERSKOGEN SAMFUNNSLAG

Lierskogen samfunnshus i åpningsåret 1977. Veien fram hadde vært lang. En 50 år gammel drøm var gått i oppfyllelse. Foto: Johan Brun.

”Jeg foreslår at dere gir ut en håndbok under tittelen: ”Hvordan bygge et samfunnshus.”

(Rådmann Arild Skinnemoen i sin tale ved åpningen.)

rom, lager, garderober og dusjanlegg. I det største rommet var det planlagt en miniskytebane for Lier Skytterlag. Barnepark og lokale for Lierskogen fritidsklubb var det også gjort plass til. Et rommelig samfunnshus med en vaktmesterleilighet på 84 kvm. bygd i flukt med huset. (Ingvar Normann ble ansatt som vaktmester fra 15. mars 1977.)

Lørdag 16. april var det stor åpningsfest.

*

Flere foreninger og lag hadde tidligere vært tilsluttet laget, men var nå oppløst. En oversikt fra 1959 gir et tilbakeblikk på disse:

Lierskogen Samvirkelag
Kvinnegruppen i Samvirkelaget
Lierskogen Sangforening
Lierskogen Bondekvinneklubb

I 1976 var disse lag og institusjoner tilsluttet samfunnslaget

Heia Husmorlag
Lierskogen Vel
Lier Idrettslag
Lier Skytterlag
Reistad Idrettslag
Lierskogen Samfunnslag
Heia skolekorps
Heia Ungdomslag
Gammeldansens Venner
Lierskogen Ungdomsklubb
Heia Ungdom og syforening
Lierskogen Arbeiderungdomslag (AUL)
Lierskogen Trygdeforening
Lierskogen Bridgeklubb
Heien Handelsforening

Kilder

Lierskogen Samfunnslags protokoll for årene 1953-1977
Samfunnslagets arkiv med korrespondanse, notater mv.
Fremtiden 03.09.1970
Tranby Budstikke nr. 5 1977
Digitalarkivet, Panteregisteret, Lier, Røyken og Hurum

Informanter:

Sverre Løvåsdal. Solveig og Per E Gravdal.